

ИЗ КОЛАРСКЕ ЛЕКСИКЕ СЕЛА ЧЕНЕЈА (РУМУНИЈА)

У раду се анализира лексика коларског заната из Ченеја. Добијена грађа упоређује се са оном забележеном и анализираном у монографији *Војвођанска коларска терминологија* из 1984. године. Грађа је забележна од последњег живог колара из Ченеја и врло је скромног обима јер је казивач многе лексеме, па и реалеме, заборавио. Материјал обилује лексемама германске провенијенције што је и било очекивано јер су коларски занат (и не само каларски) у Ченеј донели Немци. Обрађена су следећа семантичка поља: *Називи за кола и њихове делове* (предњи и задњи трап, точак, лотре, шараге, левча, руда) и *Називи за особе које управљају колима*. Грађа је лексички и творбено-семантички анализарана (суфиксална анализа и семантичка мотивација лексема). Готово целокупна сакупљена коларска терминологија Ченеја подудара се са оном из поменуте монографије, с напоменом да су у питању оба банатска говорна типа Ш-В дијалект као и смедеревско-вршачки дијалекат.

Кључне речи: Ченеј, српски говор, коларска терминологија, творбено-семантичка анализа, германизми.

1. Увод

село Ченеј први пут се помиње у документима 1221. године као посед Иштвана Итебеја, а затим више пута у 14. и 15. веку. Насеље се налази у западном делу темишварске жупаније, а сеоски атар граничи се са атарима села Кече, Карпиниша (или Грчаноша како га српски мештани зову), Побде, Ујвара, Пустиниша, Српског Итебеја, Хетина и Радојева. Поред села протиче река Стари Бегеј. До 1903. године село је било подељено на Српски и Хрватски Ченеј, а након те године до после Првог светског рата било је средиште среза са 14 окружних села. Године 1924. након коначног разграничења, Ченеј је уступљен Краљевини Румунији. Данас је и седиште

¹ gordanadragin19@gmail.com

² Рад је настао у оквиру пројекта „Истраживање културе и историје Срба у Румунији“ Центра за научна истраживања и културу Срба у Румунији, који финансира Савез Срба у Румунији

истоимене општине у округу Тимиш у Републици Румунији. Удаљено је 28 километара од Темишвара ка румунско-србијанској граници. Сеоски атар је у равничарском делу Баната поред Бегеја. Банатским говорима шумадијско-војвођанског дијалекта, углавном, комуницира се у делимично српским селима у Републици Румунији уз границу са србијанским Банатом³. Северни део равног Баната, где се налази Ченеј, представља најбогатији крај у Румунији у којем живе Срби. По попису из 2002. године у Ченеју је живело 2013 становника, а од тога је 530 српске националности, тј. 26,3% од укупног броја становника. Село је некада било насељено претежно Србима, а данас српско становништво чини тек нешто више од четвртине целокупне популације, односно скоро двоструко мање него што је Румуна (54, 4%). Мађари и Немци чине заједно преко 17% од укупног броја становника. Почетком 19. века у Ченеј долазе Хрвати и Немци што је знатно допринело развоју места, а посебно занатске делатности. До Другог светског рата ово мултиетничко село са већинским српским становништвом имало је доста занатлија. У то време, занатлије, углавном *Шваби* (како их зову Ченејци), имале су своје радионице, а код њих су занат изучавале калфе и шегрти, већином Срби. До друге половине прошлог века када су кола била главно (и радно и парадно и путничко) превозно средство, коларски занат, поред ковачког, био је један од најцењенијих у селу. На селу су колари (и ковачи) и њихове породице уживали велики углед, а занат се обично преносио са оца на сина.

2. О грађи

Међутим, промењени услови живота на селу као и убрзана и неминовна модернизација утичу на измену реалија, па тиме и на нестанак лексема које их именују. Данас се за рад у пољу и превоз користе трактори и друга савременија превозна средства, а запрежна кола могу се видети само у неким сеоским двориштима или испред угоститељских објеката - као сувенир. Са нестанком кола, нестају и колари, а иста судбина чека и многе уско стручне термине везане за коларски занат. При сакупљању грађе користиле смо *Упитник за коларски лексикум* који је састављен за потребе рада на књизи *Коларска лексика Војводине* аутора Г. Вуковић, Ж. Бошњаковића и Љ. Недељков са Филозофског факултета у Новом Саду.

Информатор, Милета Команов (1928–2018), у време нашег сусрета био је последњи колар у селу. По његовом сведочењу у другој половини прошлог века у Ченеју је било још четири колара, а и отац му се бавио коларским занатом и био шегрт код „неког Швабе колара”. Морамо поменути чињеницу да је наш информатор и поред добре воље да нам изађе у сусрет

---

³ О српским говорима граничних села и Ченеја писано је у више наврата (в. литературу).

и одговори на свако питање из *Упитника*, ипак, многе називе заборавио, чак не може да се сети ни неких реалија па често одговара са „*немам појма*” или „*ја не знам шта је то, ни ме инјересјрало*” или „*питај ковача*”.

Више детаља у вези са деловима кола, рецимо, информатор именује истом лексемом, као што је случај са лексемом *јџрмац* која у његовој меморији одређује следеће реалије 1. ‘дуже дрво преко кракова и руде’, 2. ‘део између лотри на предњем и стражњем дела кола’, 3. ‘део који држи лотре да не спадну’ и 4. ‘предњи део кола за који се везују коњи’. Затим, за одредницу *јџшега* наводе се три различита значења као 1. ‘дрво које се налази испод срчанице и спаја предње кракове’, 2. ‘гвоздени део на средини краћег дрвета које носи патос и углављено је у лотре’ и 3. ‘део кола који служи за пењање’. Неколико пута, такође, не могавши да се сети српског назива, помињао је румунски. Данас је мало живих мештана који су у прошлости имали кола и превозили се њима да би нам могли одговорити прецизније на питања чији нам одговори недостају или су непотпуни.

С друге стране, монографија са којом поредимо нашу грађу, *Војвођанска коларска терминологија* (ВКТ), аутора Г. Вуковић, Љ. Недељков и Ж. Бошњакковића изашла је из штампе пре више од 35 година (1984) када је било сврсисходније сакупљати грађу од људи који су још увек имали кола и запрегу, него што је то данас.

Овако некомплетна грађа, ипак, доноси стару, скоро заборављену лексику која може бити од користи, не само лексиколозима и дијалектолозима већ и историчарима језика, етимолозима, етнолозима. Овом приликом бавићемо се лексиком тематских целина *Називи за кола и њихове делове* (предњи и задњи трап, точак, лотре, шараге, левча, руда) и *Називи за особе које управљају колима*.

У монографији *Војвођанска коларска терминологија* (ВКТ) сакупљена је и обрађена грађа из 114 војвођанских села, а 36 их је из Баната. Сакупљена грађа из Ченеја биће изложена азбучним редом са значењем које је добијено од казивача, а затим упоређена са ВКТ (тј. у конкретним селима где је лексема забележена) са обавезно истакнутим значењем и евентуалним синонимима.

3. Лексичко-семантичка анализа грађе

глава јџчка ‘средишњи део точка’; у ВКТ (Врањево, Иђош, Мокрин, Тараш, Елемир, Меленци, Башаид Српска Црња, Радојево) син. су и: *главчина, пањ, вратник*

днџ ‘под кола’; у ВКТ син. су и: *даске, лес, лиса, патос, под, подина, табан, таван*

дрџк, сџрџњњи дрџк, јрџдњњи дрџк = јрџј ‘доњи (и горњи) део кола’ - *По сџјрим се звџло јрџј, а сад је нџво дрџк*; у ВКТ (Маргита, Делиблато, Уљма, Вршац, Велико Средиште, Бела Црква) и син. *дрек*

дрейчаник, дрейчаник ‘краће дрво (X2) за које се везују коњи кад се прежу у кола’; у ВКТ (Алибунар) син. су и: *ждрепчаник, дрвчаник, дручаник...*

дрйчаник в. *дрейчаник*; у ВКТ (Мокрин, С. Црња, Радојево, Житиште, Перлез, Баваниште) син. су и: *ждрепчаник, дрвчаник, дручаник...*

ѐиш ‘округли гвоздени прстен који повезује лотре и шараге’ ...*смѝнује и увећава кѝла*; у ВКТ нема ове лексеме.

јармац 1. ‘дуже дрво преко кракова и руде’, 2. ‘део између лотри на предњем и стражњем дела кола’, 3. ‘део који држи лотре да не падну’, 4. ‘предњи део за који се везују коњи’; у ВКТ (највећи део Баната) син. су и: *вагирача, јармак, јерманц,*

карѝла, корѝла ‘мала затворена кола с једним точком које гура човек’; у ВКТ нема ове лексема, тамо је само *колица*, док у Ч нема лексема *трагаче, драгаче* у истом значењу. Ова лексема, са фонетизмом *корѝла*, забележена је и у Сенпетеру у Румунији, Дески у Мађарској и Ђали у сверном Банату, на самој граници са Мађарском (РСГВ 4: 144).

каруца, ж. пл.т. ‘фијакер, свечана покривена запрега на четири точка’ - *Ка́руца не́кад била, а сад је фијакерска кѝла*; у ВКТ (Падеј, Маргита) син. и *каруце* ж. пл.т.

карфе мн. ‘усправни ступчићи на лотрама’; у ВКТ (Радојево, Долово, Маргита) син.су и: *карве, карвице, карсле, карбе,*

кѝла пл.т. ‘општи назив за превозно средство на четири точка за преношење кукуруза, сена и сл. које вуку коњи или волови’; у ВКТ сви испитивани пунктови имају ову лексему са истоветним значењем.

ковѝчки клин ‘ексер којим се прикрива шина на точак’ у ВКТ само *клин*

кѝчија ‘кола за превоз балвана, трупаца и сл.’; и ВКТ нема ове лексеме, док је у РСГВ под одредницом *кѝчија*, поред упута на синонимну лексему *каруце*, дат следећи податак: „Једино је у једном месту у јужном Банату остала нејасна мотивација лексеме *кочинска кола*, према *кочија* за означавање радних кола” (159).

кочѝјаши ‘општи назив за човека који управља колима’; у ВКТ сп⁴

кочијаши ‘управља коњима седећи на колима’; у ВКТ сп

кракови мн. ‘део којим је руда спојена за трап’; у ВКТ син. су и: *ласве, ластавице, ластине, пернице, праћка, рашље, свраке, сврачило, сврачине, шврачине, шкаре*

крило ‘даска изнад точка’, ...*ѝно ѝрдѝиив блѝѝа*; у ВКТ сп

кѝка 1. ‘гвоздени део који држи шараге’; у ВКТ син. су и: *кљун, канце, мачке, пармак* 2. ‘округли гвоздени део на стражњем делу струке’; у ВКТ син. су и: *копче, кљун, канце, мачке, пармак*

---

⁴ Ознака сп значи да је лексема забележена у свим испитиваним пунктовима.

лѣвча ‘криво дрво које спаја точак и лотре’; у ВКТ сп
лóйре пл. т. ‘бочне стране на колима’; у ВКТ сп
мрѝвѣчка кòла, син. *фарѝнѝ* ‘кола за свечане прилике на четири
точка покривена’; у ВКТ – , али има: *мрѝвѣчка кòла*, *сѝмрѝна кòла* и
ѝдòребна кòла

нѝллодак / нѝллоѝак ‘део између металног обруча и чашице на
осовине (6 комада)’; у ВКТ син. су и: *гобеља*, *наплат*, *наплатак*, *наплетак*,
шмирфенинг

на *кѝрфе лóйре* в. *лотре*; у ВКТ *лотре са карвама*

зѝйворене лóйре = ВКТ ‘лотре од дасака’

òблога ‘део који се ставља на место шарага кад се превози ситан
материјал’; у ВКТ са значењем ‘гвожђе које штити доњу струку лотре од
предњег точка’ и син. *кламфа*, *кланфа*.

òбрѝај ‘део кола кружног облика по којем се кола обрћу, покрећу’;
у ВКТ син. су и: *обртаљ*, *обртањ*, *возаљка*, *клизаљка*, *клизача*, *обртач*,
обртељ, *пеглајз*, *пети точак*, *пошетаљ*, *пошетка*, *шестар*, *шеталица*

òйворене лóйре ‘лотре од пружа’; у ВКТ син. је *лóйре од ѝрѝћа*

ѝајван ‘коноп којим се учврћује терет на колима’; ВКТ+⁵

ѝѝкса 1. ‘гвоздена чашица на крају осовине’; У ВКТ са тим значењем
су: *пиксла*, *пиксна*, *капа*, *каписла*, *капсла*, *капсло*, *пушка*, *топ*, *тоца*, *чашица*,
чурка, *штез*, *штезла*, *штезли*, *штели*, *штецла*, *штецло*, *штезло*, 2. ‘гвожђе
на којем се кола обрћу’, 3. ‘гвоздени део на којем су смештени точкови’

ѝомòйн’ице, *ѝомòчнице*, *ѝомòћнице* ‘водоравни дрвени део на
лотрама’, 2. ‘уздужни додаци (увек у множини) на колима кад се вози сено’;
у ВКТ и *ѝомòћнице* и *помотнице*

ѝòѝега 1. ‘дрво које се налази испод срчанице и спаја предње кракове’;
у ВКТ –⁶, 2. ‘гвоздени део на средини краћег дрвета које носи патос а
углављено је у лотре’; у ВКТ –и 3. ‘део кола који служи за пењање напред’;
у ВКТ +

ѝрèчеге зѝдње ‘крајње пречке на лотрама са задње стране’; у ВКТ –

ѝрèчеге ѝрèдње ‘крајње пречке на лотрама са предње стране’; у ВКТ –

рѝф ‘метални оков на точку кола’; У ВКТ (потврђено само у Радојеву
на самој граници са Румунијом, најближем селу са србијанске стране) син.
су и: *шина*, *обруч*, *подлуч*

рѝда ‘дугачко дрво на колима из које се упрежу коњи’; у ВКТ сп

сѝдишѝе ‘два дрвета која висе на кукама преко којих је даска за седење’;
у ВКТ сп ‘седиште на колима без федера’; син. су и: *седалица*, *седало*

сѝц ‘део кола на коме седи кочијаш’; у ВКТ сп, в. *седиште* ‘седиште
на колима са федерима’

⁵ Знаком + обележено је присуство идентичне лексеме са идентичним значењем.

⁶ Знаком - обележено је одсуство дате лексеме.

сѝц - *федер* ‘седиште на колима са федерима’; у ВКТ –
сѝица ‘дрвена шипка између наплотка и средине точка’; у ВКТ син. су
и: *збица, жбица, палци, паоци, шипце*
срчѝаница / срчѝаница ‘дуже дрво које спаја трапове’; у ВКТ син. су
и: *серчаница, срчаница, стрчаница, штрчаница*
сѝрѝука (лѝи́ре) *горња с, долња с, средња с.* 1. ‘водоравна пречка на
лотрама’; Ч у ВКТ+ и 2. ‘краћа усправна дрва на шарагама’
шѝљѝге ‘кола за превоз лакшег терета’; у ВКТ сп
шѝѝчак ‘округли део на којем је колска конструкција који омогућује
да се кола лако крећу’; у ВКТ сп
шѝарнице ‘лака кола на која се ставља даска изнад точкова са 4 точка’;
у ВКТ и син. *таљѝге*
шѝулац, шѝули са квѝнѝом, син. *чѝвија (мѝла ч, вѝлика ч)* ‘метална
кратка цев у главчини кола’; у ВКТ син. су и: *тулак, туљак, чивија*
фарѝнѝ, в. *мрѝвѝчка кѝла*; у ВКТ –
фијѝкер, син. *фијѝкерска кѝла, в. каруца*; у ВКТ сп
фијѝкерска кѝла в. каруца у ВКТ – (само *фијѝкер*)
черѝѝшка кѝла ‘циганска шарена покривена кола имају *шатру*’; у
Алибунару на самој граници са Румунијом (ВКТ и син. са *циганска кола*)
чѝвија, мѝла чѝвија, вѝлика чѝвија в. *тулац*; у ВКТ сп
шѝараѝље пл.т. ‘ограда на предњој и задњој страни кола’; у ВКТсин.
шараге
шарѝѝе пл.т. ‘кола за преношење лакшег терета у која се упреже
један коњ’ у ВКТ–
шѝѝира ‘платнени прекривач за кола’ у ВКТ сп
шѝнѝерска кѝла ‘кола у која се скупљају пси луталице’; у ВКТ сп
шѝнѝер ‘човек који сакупља и превози псе луталице, вози шинтерска
кола’; у ВКТ сп
шѝѝке мн. ‘усправне (металне) шипке на шарагама’; у ВКТ син. су и:
палице, затѝѝачи, кушице, палци, струке, чивије, шипке

4. Творбено-семантичка анализа грађе

скренућемо пажњу, овом приликом, само на неке најмаркантније детаље творбено-семантичке анализе наше грађе.

Као општи назив готово увек јавља се проста лексема, без фонетско-творбених варијаната (*кѝла, шѝарнице, шѝараѝље, лѝи́ре, лѝвча*). Није редак случај да се једна лексема јави са различитим фонетизмом (*срчѝаница, срчѝанице ѝомѝѝн’ице, ѝомѝѝнице, ѝомѝѝнице, нѝѝлодак / нѝѝлоѝак*). Мада у грађи преовлађују просте лексеме, забележене су и сложене. Ради се углавном о независним синтагмама (*шѝнѝерска кѝла, черѝѝшка кѝла,*

фијџкерска кѡла, мрѣвѡчка кѡла, ковѡчки клѣн), сем у примерима *ѣлава ѣдѡчка* и *на кѡрфе лѡѣре* где су у питању зависна синтагма.

Што се тиче суфиксалне анализе, види се да се као фреквентни истичу следећи суфикси: *-а(е)га* (*потега, пречега*) *-ај* (*обртај*), *-ак* (*наплодак, наплотак*), *-ац* (*јармац, тулац*), *-ица/(н)ице* (*корѣца, срчаница, помоћнице, тарнице*), *-л'е* (*шарагле*), *-ник* (*дрпчаник, дрепчаник*) и сл.

Семантичка мотивација која је послужила као основ за образовање лексема може бити различита. Лексема у функцији *ошитих назива* готово увек су непровидне мотивације (*кола, точак, левча, шарагле*). Издвајају се сложене лексема које су мотивисане посредством места које заузимају у односу на неке друге делове (*ѣрѣчеге зѡдње, ѣрѣчеге ѣрѣдње, сѣрѣжњи дрѣк, ѣрѣдњи дрѣк, зѡрња сѣрѣка, дѡлња сѣрѣка, срѣдња сѣрѣка*). Знатно је мање оних са мотивационом базом која се тиче величине или трајног стања именованог предмета (*вѣлика чѣвија, мѡла чѣвија; зѡѣворене лѡѣре, дѡѣворене лѡѣре*). Намена или припадност као мотивациона база бележи се у примерима: *ѣѣнѣерска кѡла, черѣѡшка кѡла, фијџкерска кѡла, мрѣвѡчка кѡла, ковѡчки клѣн*. Чест тип мотивације је на основу анатомске лексике (*глава, кракови, крило, кука, срчаница, срчаница*). На основу сличности са неким предметима за општу употребу функционишу лексема *дно, шатра, шипка*.

С обзиром на чињеницу да је грађа сакупљена само из једног пункта и од једног информатора, мало је синонимних лексема: *дрѣк = ѣрѣѣ* (*По сѣѣрим се зѡло ѣрѣѣ, а сад је нѡво дрѣк*), *фијџкер в. Каруца, в.фијџкерска кѡла, фарѣјнѣѣ = мрѣвѡчка кѡла*.

Велики је број страних лексема у посматраним семантичким пољима (називни за кола и њихове делове и називи особа које управљају колима). Међу њима је, очекивано, највише германизама (*дрѣк, лотре, раф, сиц, спица, фарајнт, шарагле, шинтер*) и тек понеки турцизам (*пајван, чѣвија*) и романизам француског (*фијџкер*) или италијанског порекла (*каруца*).

5. Резултати поређења грађе из ченеја и из војводине

Готово целокупна сакупљена коларска терминологија Ченеја подударе се са оном из монографије *Војвођанска коларака терминологија*. Како је речено на почетку, њихово значење у Ченеју врло често је различито (потпуно или у детаљу) од онога у монографији. Ипак, мали је део лексема који је нотиран само у Ченеју, а не и широм Војводине. То су следеће лексема: *ѣш* ‘округли гвоздени прстен који повезује лотре и шараге (*смѡњује и увећѡва кѡла*)’; *карѣлца, корѣлца* ‘мала затворена кола с једним точком које гура

човек'; *кóчија*⁷ 'кола за превоз балвана, трупаца и сл.'; *йр̀е́че́ге з̀а̀д̀ње* 'крајње пречке на лотрама са задње стране'; *йр̀е́че́ге йр̀е́д̀ње* 'крајње пречке на лотрама са предње стране'; *фиј̀керска к̀о̀ла в. мр̀й̀в̀ачка к̀о̀ла, каруца; фар̀ј̀ни* 'кола за свечане прилике на четири точка покривена' и *шар̀е́и* 'кола за преношење лакшег терета у која се упруже један коњ'.

Поред тога, неке од нотираних лексема у нашој грађи потврђене су у монографији само у Банату са србијанске стране. То су следеће лексеме: *др̀ик, с̀ир̀ј̀ж̀њи др̀ик, йр̀е́д̀њи др̀ик, йр̀й̀* (*По с̀й̀арим се з̀в̀ало йр̀й̀, а сад је н̀ово др̀ик*); *дрейч̀аник* са значењем 'краће дрво (X2) за које се везују коњи кад се прежу у кола' (забележена је само у Алибунару у непосредној близини границе са Румунијом) и *р̀а̀ф* 'метални оков на точку кола' забележено само у Радојеву на самој граници са Румунијом.

1. ЗАКЉУЧАК

Поменута монографија обogaћена је лексичким картама на којима се прати ареални распоред посматраних термина. Поредeћи нашу грађу са оном из монографије и са мапираном грађом која се односи на Банат, долази се до закључка да се подударања крећу час са кикиндском, час са тамишком говорном зоном шумадијско-војвођанског дијалекта што у потпуности одговара прелазном статусу ченејског говора између ова два говорна типа (П. Ивић и др, 1997; Драгин, 2013; Радовановић, 2017). Важно је истаћи и податак да има лексема које су идентичне са онима у говору села смедеревско-вршачког дијалекта у Србији (*др̀ик, с̀ир̀ј̀ж̀њи др̀ик, д̀йр̀е́д̀њи др̀ик*. - Маргита, Делиблато, Уљма, Вршац, Велико Средиште, Бела Црква; *дрейч̀аник* - Алибунар; *к̀арфе* – Радојево, Долово, Маргита и сл) што само још више наглашава прелазност српског говора Ченеја.

Литература

- Бошњаковић, Радан, 2010: Ж. Бошњаковић, М. Радан, Досадашња истраживања о утицају румунског језика на лексику српских говора румунског дела Баната, *Јужнословенски филолог* 66, Београд, 135-161.
- Вуковић и др, 1984: Г. Вуковић, Ж. Бошњаковић, Љ. Недељков, *Војвођанска коларска терминологија*. Нови Сад : Филозофски факултет, Институт за јужнословенске језике
- Драгин, 2006: Г. Драгин, Балканизми у Банатским говорима шумадијско-војвођанског дијалекта на територији СЦГ и Румуније, у: *Probleme de filologie slava*, Timisoara, 44-58.

---

⁷ Код ове лексеме упитно је и значење јер је супротно од значења у РМС *лака кола с йокрејшим кровом*).

- Драгин, 2013: Г. Драгин, Прозодијске особине шумадијско-војвођанских говора у румунском Банату, у: *Српско језичко наслеђе на мултикултурном простору Баната*, Темишвар, 61-74.
- Драгин, 2013: Г. Драгин, Неке фонетске особине говора Ченеја (у Румунији), *Језици и културе у времену и простору* II/2, Нови Сад, 379-384.
- П. Ивић и др, 1997: П. Ивић, Ж. Бошњаковић, Г. Драгин, Банатски говори шумадијско-војвођанског дијалекта (друга књига: морфологија, синтакса, закључци, текстови), *СДЗб*, књ. XLIII, Београд, 1-586.
- Марић, 2002: Б. Марић, Из лексике Ченеја (Румунски Банат), у: *ППЈ*, књ. 33, Нови Сад, 258-326.
- Попов, 2014: И. Попов, *Споменичко наслеђе Ченеја*, Темишвар, 7-74.
- Радовановић, 2017: Д. Радовановић, Теренски записи из Ченеја, у: *Исходишта* 3, Темишвар, 345-356.
- РСГВ 2000-2010: Д. Петровић (ред), *Речник српских говора Војводине* (1-10), Матица српска, Нови Сад.

Гордана С. Драгин
Радослава Д. Глишовић

ИЗ ЛЕКСИКИ ТЕЛЕЖНОГО РЕМЕСЛА СЕЛА ЧЕНЕЙ (РУМЫНИЯ)

Резюме

В работе проанализирована лексика тележного ремесла в селе Ченей. Полученный в данном исследовании материал сравнивается с тем, который собран и analyzed в монографии *Војвођанска коларска терминологија (Терминологија тележного ремесла Воеводини)* появившейся в 1984-ом году. Сведения получили от последнего живого тележного мастера Ченея и отличаются они достаточно скромным объемом так, как наш информант забыл много лексем, в том числе и реалем, которые называют их. В материале очень много лексем германского происхождения, как и *надо* было ожидать потому, что тележное ремесло (причем не только тележное) в Ченей и принесли немцы. Обработаны следующие семантические поля: *Названия телеги и ее частей* (передняя и задняя оси, колесо, дышло, „лотре“, „шарагље“, „левча“) и *Названия особ, которые управляют телегой*. Материал analyzed лексически и структурно-семантически (суффиксальный анализ и семантическая мотивация лексем). Почтився собранная тележная терминология Ченея совпадает с той из упомянутой монографии, с уточнением что речь идет об обоих банатских типах говоров Ш-В диалекта, а тоже о смедеревско-вршацком диалекте.

Ключевые слова: Ченей, сербский говор, коларская терминология, структурно-семантический анализ, германизмы.